

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 6.11.2007
COM(2007) 679 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU
ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN**

**RAPORTUL 2006 PRIVIND PHARE, INSTRUMENTELE DE PREADERARE ȘI DE
TRANZIȚIE**

{SEC(2007) 1462}

Introducere

Împreună cu celelalte două instrumente finanțate de către Comunitățile Europene, și anume ISPA (Instrumentul pentru politici structurale de preaderare) și SAPARD (Programul special de aderare pentru agricultură și dezvoltare rurală), Programul PHARE își propune să susțină țările candidate și cele aderente în pregătirile acestora pentru aderarea la Uniunea Europeană. În 2006, în urma aderării celor zece noi state membre, Bulgaria, România și Croația au continuat să beneficieze de cele trei instrumente de preaderare; regulamentele respective au fost ulterior modificate, iar în buget au fost prevăzute credite pentru PHARE și ISPA încă din 2005, iar pentru SAPARD, din 2006. Turcia a continuat să primească sprijin în baza propriului instrument de asistență preaderare.

Obiectivele asistenței preaderare PHARE sunt asistarea țărilor candidate și a celor aderente în eforturile acestora de a-și consolida instituțiile și administrația publică pentru a funcționa eficient în cadrul Uniunii Europene, promovarea alinierii la legislația Comunității Europene, reducerea necesității perioadelor de tranziție și promovarea coeziunii economice și sociale (CES).

Programarea are la bază Orientările Phare care au fost revizuite în 2004 pentru a însoți viitoarea aliniere a regulamentului privind *Cooperarea transfrontalieră* (CBC) la INTERREG, pentru a sprijini abordarea unică cerută în domeniu în ceea ce privește siguranța nucleară și pentru a sublinia trecerea la *Sistemul de descentralizare extinsă* (EDIS). Programarea și punerea în aplicare a asistenței preaderare pentru Turcia au reflectat în mare măsură procedurile și conținutul sprijinului Phare. Pentru a pregăti abordarea descentralizată a gestionării programelor instituită în baza Fondurilor structurale, Comisia Europeană a mărit tot mai mult sprijinul acordat Bulgariei și României pentru a permite un transfer suplimentar al responsabilității privind gestionarea și punerea în aplicare a programelor Phare către autoritățile naționale.

De asemenea, prezentul raport conține informații referitoare la facilitatea de tranziție pentru noile state membre care a fost introdusă pentru a permite continuarea sprijinului pentru dezvoltarea instituțională în scopul întăririi și consolidării capacității instituționale și administrative de a pune în aplicare *acquis-ul comunitar*. Programarea are la bază necesitățile identificate în raportul global de monitorizare al Comisiei (noiembrie 2003).

1. RETROSPECTIVA ANULUI

1.1. Principalele evoluții ale procesului de extindere în 2006

Anul 2006 a fost crucial pentru politica de extindere. Cea de-a cincea rundă de extindere a UE a fost încheiată odată cu aderarea *Bulgariei* și a *României* la 1 ianuarie 2007. Având în vedere provocările actuale în ceea ce privește extinderea, în special negocierile de aderare cu *Croația* și *Turcia* și procesul de stabilizare și asociere cu țările din *Balkanii de Vest* în cadrul unei strategii de preaderare, Comisia a propus o strategie pentru stabilirea unui nou consens privind extinderea. Această strategie a fost aprobată de către Consiliul European din decembrie.

În ceea ce privește Bulgaria și România, Comisia a monitorizat îndeaproape pregătirile acestora pentru aderare și a creat un regulament special pentru a putea reduce temporar

decontarea unor componente ale plăților pentru agricultură în cazul în care nu sunt îndeplinite criteriile de utilizare a acestor fonduri. La 13 decembrie, Comisia a luat decizii de instituire pentru ambele țări a unui mecanism de cooperare și verificare a progreselor în ceea ce privește reforma sistemului judiciar, lupta împotriva corupției și a crimei organizate.

În paralel, procesul negocierilor de aderare cu *Croația* și *Turcia* a continuat. Procesul de „examinare analitică” s-a încheiat cu succes pentru ambele țări în octombrie. Având în vedere faptul că *Turcia* nu și-a îndeplinit obligația de punere în aplicare nediscriminatorie a Protocolului adițional la Acordul de asociere, Comisia a emis o recomandare la 29 noiembrie cu privire la desfășurarea ulterioară a negocierilor de aderare, care a fost adoptată în cea mai mare parte de către Consiliu.

De asemenea, Comisia a continuat să monitorizeze progresele *Turciei*, *Croației* și *Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei* în direcția îndeplinirii criteriilor de aderare și a respectării parteneriatul de aderare. Programele financiare de cooperare au fost adaptate în sensul sprijinirii reformelor de aderare aferente. Angajamentele în ceea ce privește ajutorul financiar pentru țările candidate în 2006 s-au ridicat la 450 milioane euro pentru *Turcia*, 140 milioane euro pentru *Croația* și 43,6 milioane euro pentru *Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei*.

Acțiunile privind măsurile care vizează încetarea izolării comunității turco-cipriote și facilitarea viitoarei reunificări a *Ciprului* au continuat. În urma adoptării Regulamentului privind ajutorul la începutul anului 2006, au fost pregătite documentele de programare și deciziile Comisiei cu privire la un program de ajutor în valoare de 259 milioane euro pentru comunitatea turco-cipriotă.

Acțiunile privind punerea în aplicare a procesului de stabilizare și asociere (PSA) în *Balkanii de Vest* au continuat pe toată perioada anului 2006. În decembrie au fost deschise negocierile privind acordurile de facilitare a vizei cu *Albania*, *Bosnia și Herțegovina*, *Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei*, *Muntenegru* și *Serbia*. Negocierile privind acordurile de readmisie au fost lansate cu aceleași țări, cu excepția *Albaniei*, unde acordul de readmisie a intrat în vigoare în mai 2006.

În iunie 2006 s-a semnat cu *Albania* un acord de stabilizare și asociere (ASA). Un acord provizoriu a permis ca dispozițiile comerciale să intre în vigoare în decembrie 2006, în așteptarea ratificării ASA.

În ceea ce privește acordul de stabilizare și asociere (ASA), negocierile cu *Serbia* și *Muntenegru* au început în octombrie 2005. În primele luni ale anului 2006 s-au înregistrat progrese substanțiale. Cu toate acestea, deoarece angajamentele acesteia cu privire la cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavia (ICTY) nu au fost îndeplinite, Comisia a hotărât să suspende negocierile privind ASA la 3 mai 2006.

În 2006, Comisia a contribuit la evoluțiile progresive în ceea ce privește definirea statutului de stat al *Muntenegrului*. În urma referendumului și a recunoașterii independenței statului *Muntenegru* de către UE, Consiliul a adoptat propunerea Comisiei pentru un nou mandat de negociere a ASA cu *Muntenegru*. Negocierile au fost reluate în septembrie și s-au încheiat din punct de vedere tehnic în decembrie; acordul va fi parafat de îndată ce țara va înregistra suficiente progrese în domeniile subliniate de către Comisie.

Negocierile privind ASA cu *Bosnia și Herțegovina* sau încheiat din punct de vedere tehnic în decembrie; acordul va fi parafat de îndată ce țara va înregistra suficiente progrese în

domeniile cheie subliniate de către Comisie. Aceasta a intensificat monitorizarea proceselor de reformă, în special prin Monitorizarea procesului de reformă (MPR). Dialogul economic a fost lansat oficial în ianuarie. De asemenea, Comisia s-a implicat foarte mult în pregătirea unui angajament consolidat al UE în Bosnia și Herțegovina după închiderea Biroului Înaltului Reprezentant și a participat activ în Consiliul de punere în aplicare a păcii.

Procesul de stabilire a statutului provinciei *Kosovo* a continuat sub auspiciile trimisului special al ONU. Comisia a susținut în continuare Kosovo în eforturile sale de reformă, în temeiul Mecanismului de monitorizare a PSA.

La 31 iulie 2006, Consiliul European a adoptat un nou *Instrument pentru asistență de preaderare, IPA*, care fusese propus de către Comisie în cadrul perspectivelor financiare 2007-2013, cu scopul de a oferi o asistență concentrată și eficientă atât țărilor candidate, cât și potențialelor țări candidate. Acest instrument unic, care înlocuiește cinci baze legale separate, se aplică începând cu 1 ianuarie 2007. Comisia a început exercițiul de planificare strategică în ultimele luni ale anului 2006 prin redactarea documentelor de planificare multianuală națională (DPMN) și a prezentat statelor membre, în decembrie 2006, un proiect de regulament de punere în aplicare. Se preconizează ca primele programe IPA vor fi adoptate în al doilea trimestru al anului 2007. În 2006, DG ELARG a executat credite de angajament în valoare de 2,3 miliarde euro și credite de plată de 2,0 miliarde euro drept asistență financiară globală pentru țările candidate la extindere.

Direcția generală (DG) a acordat prioritate *comunicării* privind extinderea prin parteneriate strategice, inclusiv alte instituții ale UE, administrații regionale și locale, media, ONG-uri și alți multiplicatori, care a culminat cu o amplă campanie media în ceea ce privește aderarea Bulgariei și României la sfârșitul lui 2006.

Mai mult, Comisia a continuat punerea în aplicare a *dialogului cu societatea civilă*, în special în Turcia și Croația, având drept scop întărirea legăturilor dintre societatea civilă din țările UE și cea din țările candidate pentru a îmbunătăți înțelegerea reciprocă și pentru a contracara temerile cetățenilor privind extinderea.

1.2. Principalele concluzii ale Consiliului European 2006

După cum se arată în fragmentele următoare, Consiliul European de la Bruxelles din 14-15 decembrie 2006 a confirmat concluziile din 15-16 iunie¹ și a aprobat pachetul de extindere pentru 2006 drept punct de plecare pentru un nou consens privind extinderea:

„După cum s-a convenit în Consiliul European din iunie 2006 și pe baza comunicării Comisiei privind strategia de extindere și a raportului special al acesteia privind capacitatea UE de a integra noi membri, Consiliul European a susținut o dezbatere amănunțită în ceea ce privește extinderea. Consiliul European menționează că strategia de extindere bazată pe consolidare, condiționalitate și comunicare, combinată cu capacitatea UE de a integra noi membri, formează baza unui nou consens privind extinderea. UE își păstrează angajamentele față de țările cuprinse în procesul de extindere.

¹ Pentru textul integral al concluziilor președinției din iunie 2006, accesați http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/Applications/newsRoom/LoadDocument.asp?directory=en/ec/&filename=90111.pdf. Pentru textul integral al concluziilor președinției din decembrie 2006, accesați http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/92202.pdf.

[...] Pentru a susține capacitatea de integrare a UE, statele aderente trebuie să fie pregătite și în măsură să își asume pe deplin obligațiile apartenenței la Uniune, iar Uniunea trebuie să fie în măsură să funcționeze eficient și să se dezvolte. Aceste două aspecte sunt esențiale pentru a asigura un sprijin public larg și susținut, care trebuie, de asemenea, să fie promovat printr-o mai bună transparență și comunicare.

Consiliul European confirmă faptul că UE își păstrează angajamentele privind negocierile de aderare curente. Normele recent îmbunătățite care reglementează procesul de aderare prevăd condiții stricte pentru toate etapele negocierilor. Consiliul European confirmă progresele sugerate de către Comisie în ceea ce privește gestionarea și calitatea negocierilor. [...] Consiliul European reafirmă faptul că viitorul Balcanilor de Vest are la bază Uniunea Europeană. Acesta reamintește faptul că evoluția fiecărei țări înspre Uniunea Europeană depinde de eforturile individuale ale acesteia de a îndeplini criteriile de la Copenhaga și condițiile Procesului de stabilizare și asociere. [...]

Consiliul European subliniază importanța garantării faptului că UE poate menține și intensifica propria sa dezvoltare. Ritmul extinderii trebuie să ia în considerare capacitatea Uniunii de a absorbi noi membri. Consiliul European invită Comisia să prezinte evaluări ale impactului cu privire la domeniile cheie în cadrul Avizului Comisiei privind cererea de aderare a unui stat și în cursul negocierilor de aderare. Pe măsură ce Uniunea se extinde, integrarea europeană cere ca instituțiile UE să funcționeze eficient și ca politicile UE să fie dezvoltate și finanțate mai departe într-o manieră viabilă.”

2. PROGRAMAREA ȘI PUNEREA ÎN APLICARE A PROGRAMELOR: PREZENTARE GENERALĂ

2.1. Programul Phare și preaderarea pentru Turcia

Angajamentele reale totale s-au ridicat la 1 401,7 milioane euro, cuprinzând:

Programe naționale	1 086,5 milioane euro
Cooperare transfrontalieră	84,0 milioane euro
Programe regionale și orizontale (inclusiv TAIEX)	168,0 milioane euro
Siguranță nucleară	13,2 milioane euro
Dezafectarea uzinei Kozloduy - Bulgaria	50,0 milioane euro

Programele naționale au fost împărțite după cum urmează:

Bulgaria	166,8 milioane euro
România	408,6 milioane euro
Croația	61,1 milioane euro

Turcia	450,0 milioane euro
--------	---------------------

Informații detaliate privind programul Phare în fiecare țară și asistența financiară preaderare pentru Turcia se găsesc în anexa – partea I: Secțiunea țării – la prezentul raport.

2.2. Facilitatea de tranziție

Cele zece țări care primeau asistență financiară de preaderare în baza programului Phare (sau facilități specifice de preaderare în cazul Ciprului și al Maltei) au beneficiat pentru prima oară în 2004 de o facilitate de tranziție specială pentru dezvoltarea instituțională cu scopul de a permite noilor state membre să își întărească și consolideze capacitatea instituțională și administrativă de punere în aplicare a *acquis*-ului comunitar și, astfel, să continue măsurile privind dezvoltarea instituțională inițiate prin programul Phare. Prezentul raport acoperă ultimul an al programului facilității de tranziție pentru noile state membre.

Facilitatea de tranziție a fost creată conform articolului 34 din actul de aderare drept instrument financiar post-aderare temporar. Programarea are la bază necesitățile identificate în raportul global de monitorizare al Comisiei (noiembrie 2003). Articolul prezintă o listă ne-exhaustivă de exemple de puncte din *acquis* unde există lacune, dar exclude, de asemenea, orice domeniu eligibil pentru finanțare prin fondurile structurale. Reflectând continuitatea cu sprijinul pentru dezvoltarea instituțională finanțat de Phare, o parte din fiecare pachet financiar anual al facilității de tranziție a fost alocată anumitor programe cu beneficiari multipli.

Angajamentele totale s-au ridicat la 67,2 milioane euro, cuprinzând:

Programe naționale 63,1 milioane euro

Programe orizontale și multi-țări 4,1 milioane euro

Programele naționale au fost împărțite după cum urmează:

Cipru	3,2 milioane euro	Letonia	4,0 milioane euro
Republica Cehă	7,2 milioane euro	Lituania	4,0 milioane euro
Estonia	3,7 milioane euro	Polonia	22,1 milioane euro
Ungaria	6,7 milioane euro	Slovenia	3,7 milioane euro
Malta	3,3 milioane euro	Slovacia	5,2 milioane euro

2.3. Trecerea la sistemul de descentralizare extinsă (EDIS)

Obiectivul Comisiei este de a permite țărilor care beneficiază de asistență Phare să gestioneze fondurile comunitare în cadrul EDIS pentru a dobândi, înainte de aderare, o experiență practică suficientă în ceea ce privește gestionarea unui sistem complet descentralizat și a le

pregăti astfel să gestioneze eficient fondurile structurale după aderare (într-un mediu de gestionare repartizată).

Acceptarea de către Comisie a agențiilor de implementare a programului Phare care operează în baza EDIS va avea loc atunci când acestea demonstrează faptul că dețin resursele, structurile și sistemele corespunzătoare gestionării eficiente și oportune a asistenței comunitare.

Cererea **Bulgariei** de acreditare EDIS pentru cele patru agenții de implementare a fost amânată². Proiectul de raport din decembrie 2006 a indicat un număr de chestiuni care urmează să fie abordate. Autorităților bulgare li s-a solicitat finalizarea unui plan de acțiune pentru a analiza constatările. Se preconizează acreditarea deplină pentru sistemul EDIS până la mijlocul anului 2007.

În 2006, **România** a înaintat Comisiei cererile de acreditare și suspendare a controlului *ex ante* în baza EDIS. Cererea viza Ministerul Integrării Europene (MIE) și OPCP, ca principală agenție de implementare. O cerere separată a fost înaintată de Ministerul Muncii, care a fost instituit drept agenție separată de implementare pentru programele de preaderare de tip FSE. MIE și OPCP au primit acreditarea la 14 decembrie 2006. Decizia privind EDIS cuprinde un număr de constatări așa-zis „de tip 2” care necesită alte continuări și îmbunătățiri aduse la sistem, având termene limită stricte de la data deciziei. Raportul final și acreditarea vor fi încheiate în 2007.

Decizia Comisiei cu privire la atribuirea parțială către **Croația** a gestionării programelor Phare și CARDS în baza Sistemului de implementare descentralizat (DIS) a fost luată la 7 februarie 2006.

Turcia a trecut la DIS în octombrie 2003, cu obiectivul indicativ de a continua cu EDIS în 2007.

2.4. Coordonarea asistenței comunitare preaderare

- SAPARD³ (Programul special de aderare pentru agricultură și dezvoltare rurală) are ca scop ajutarea țărilor candidate în a face față problemelor de adaptare structurală în sectoarele agricole și zonele rurale, precum și în punerea în aplicare a *acquis*-ului comunitar privind politica agricolă comună (PAC) și a legislației conexe. Informații detaliate cu privire la activitățile SAPARD se găsesc în raportul anual SAPARD.
- ISPA⁴ (Instrumentul pentru politici structurale de preaderare) se orientează în principal asupra alinierii țărilor candidate la standardele comunitare de infrastructură. De asemenea, acesta finanțează infrastructura majoră pentru transport și mediu. Informații detaliate cu privire la activitățile ISPA se găsesc în raportul anual ISPA.
- Comitetul de coordonare al Comisiei pentru cele trei instrumente de preaderare, stabilit la nivel de directori, nu s-a întrunit în mod oficial în 2005, cu toate că au avut loc câteva reuniuni, în special în vederea creării unui nou instrument de preaderare (IPA) și a

² OPCP, Ministerul Dezvoltării Regionale și Lucrărilor Publice, Ministerul Muncii și Politicii Sociale, Ministerul Economiei.

³ Pentru informații generale privind SAPARD, accesați site-ul Direcției Generale Agricultură.

⁴ Pentru informații generale privind ISPA, accesați site-ul Direcției Generale Politică Regională.

componentelor relevante ale acestuia⁵. La 19 mai 2006, a fost prezentat Comitetului un Document de asistență generală prin care Comisia informează Comitetul de gestionare a programului Phare cu privire la coordonarea ajutorului preaderare din 2005 și asistența preconizată pentru 2006. În special, acest document cuprindea alocările financiare indicative pentru anul respectiv pentru fiecare țară în ceea ce privește cele trei instrumente, informațiile despre coordonarea cu BEI (Banca Europeană de Investiții) și IFI (instituțiile financiare internaționale) și despre progresele și perspectivele în ceea ce privește gestionarea descentralizată. Un raport anual separat privind coordonarea asistenței de preaderare oferă informații mai detaliate referitoare la coordonarea dintre PHARE, ISPA și SAPARD.

3. COOPERAREA CU BEI ȘI INSTITUȚIILE FINANCIARE INTERNAȚIONALE

Comisia consultă în mod regulat instituțiile financiare internaționale (IFI) și donatorii bilaterali pe toată perioada ciclului de programare, pentru a identifica sfera acțiunilor comune și a abordărilor complementare în ceea ce privește prioritățile de preaderare.

Cooperarea și cofinanțarea proiectelor cu BEI și alte IFI, în special Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare („BERD”), Banca Mondială și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei („BDCE”, în asociație cu Kreditanstalt für Wiederaufbau „KfW” din Germania) sunt organizate în baza Memorandumului de înțelegere modificat din 26 aprilie 2006 între Comisia Europeană și IFI participante pentru țările cuprinse în procesul de extindere.

În contextul Phare, punerea în aplicare a programelor orizontale a oferit posibilități largi de cooperare cu IFI, permițând acordarea împrumuturilor din partea IFI combinate cu subvențiile UE într-un mod mai flexibil comparativ cu proiectele de investiții finanțate prin programe naționale. Cu toate acestea, Comisia a confirmat faptul că cele două tipuri de programe sunt complementare.

În ceea ce privește programele orizontale finanțate de Phare, noile programe lansate începând cu 2005 cuprind România, Bulgaria, Croația și Turcia⁶. Natura tehnică și abordarea multi-țări a facilităților succesive de finanțare orizontală au necesitat implicarea instituțiilor financiare specializate care au o experiență îndelungată în ceea ce privește finanțarea internațională, IMM-urile și dezvoltarea sectorului municipal. Au fost preferate instituțiile financiare cu statut de organisme internaționale de drept public care împărtășeau valorile UE, în special cu

⁵ Dintre cele șase instrumente pentru relații externe propuse care urmează să fie aplicate în perioada 2007-2013, unul îl constituie noul instrument pentru asistență preaderare, IPA. La confluența dintre asistența externă și politicile interne, IPA intenționează să faciliteze intrarea în Uniune a țărilor candidate (Turcia, Croația și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei) și a posibilelor țări candidate (Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru și Serbia, inclusiv Kosovo în temeiul Rezoluției 1244 a Consiliului de Securitate al ONU). IPA va fi un instrument de aderare care îndeplinește toate cerințele care derivă din procesul de aderare, în special cu privire la priorități, monitorizare și evaluare. IPA va înlocui actualele instrumente de preaderare, și anume: Phare, al cărui domeniu de aplicare este sprijinirea punerii în aplicare a *acquis*-ului comunitar sub forma dezvoltării instituționale și a investițiilor aferente, a investițiilor în ceea ce privește coeziunea economică și socială și cooperarea transfrontalieră; ISPA, care este precursorul Fondului de coeziune și care se axează pe infrastructura pentru transport și mediu; SAPARD, precursorul planurilor de dezvoltare rurală, care se axează pe *acquis*-ul Politicii agricole comune și dezvoltare rurală, preaderarea Turciei, având același domeniu de aplicare precum Phare; CARDS, care acoperă Balcanii de Vest.

⁶ Turcia este inclusă în programul de asistență financiară de preaderare pentru Turcia.

privire la extindere, și care aveau obiective similare de ordine publică, față de instituțiile financiare din sectorul privat care se concentrează asupra investițiilor comerciale.

Primul program de facilitare a fost lansat în 1999 împreună cu BERD. BDCE, care pune în aplicare programul în asociație cu KfW, și BEI participă la programele de facilitare în următorii ani. Din 1999, au fost inițiate de către Comisie 32 de programe de facilitare.

- 18 mecanisme de finanțare pentru IMM-uri cuprinzând în total 376 milioane euro stimulente UE și 2 328,25 milioane euro linii de credit de la IFI.
- 11 mecanisme de finanțare municipale cuprinzând în total 117,8 milioane euro stimulente UE și 589 milioane euro împrumuturi de la IFI.
- 3 mecanisme de finanțare pentru eficiența energetică folosite pentru prima dată în 2006 cuprinzând 53 milioane euro stimulente UE și 212 milioane euro împrumuturi de la IFI. Execuția va începe în aprilie 2007.

Mecanismul de finanțare pentru IMM-uri este un program destinat mai multor beneficiari care are ca scop întărirea capacităților intermediarilor financiari (de exemplu bănci, societăți de leasing) în țările beneficiare candidate la extindere, pentru a extinde și a susține operațiunile de finanțare ale acestora către IMM-uri.

Mecanismul de finanțare municipal este asemănător cu mecanismul de finanțare pentru IMM-uri. Instrumentele de împrumut și de împărțire a riscului provenite din resurse ale IFI sunt combinate cu stimulentele financiare nerambursabile pentru intermediarii financiari locali. Se preconizează că o parte limitată din asistența tehnică pentru municipalități va fi finanțată de Phare pentru a consolida cererea de pe piața municipală de credite.

Mecanismul de finanțare pentru eficiența energetică a fost lansat în 2006 ca răspuns la Cartea verde pentru eficiența energetică și la directiva privind performanța energetică a clădirilor. Acesta încearcă să stimuleze investițiile energetice în toate tipurile de clădiri și în sectorul industrial, punând la dispoziția clienților finali o finanțare corespunzătoare. Programul combină liniile de credit ale IFI acordate intermediarilor financiari cu stimulente pentru îmbunătățirea rentabilității echipamentelor și creșterea atractivității investiției energetice, și cu taxe în favoare intermediarilor financiari locali, pentru a-i încuraja să ofere împrumuturi în scopul finanțării eficienței energetice.

BEI și Comisia au instituit o facilitare în regiunile frontaliere, după cum solicită Consiliul European de la Nisa și astfel cum este subliniat în Comunicarea Comisiei privind regiunile frontaliere din 25 iulie 2001. Proiectul se concentrează asupra punerii în aplicare a infrastructurii municipale mici în regiunile frontaliere pentru a promova integrarea în cadrul actualelor regiuni ale UE. Acesta constă în două programe de infrastructură municipală cuprinzând în total 40 milioane euro stimulente UE și 200 milioane euro împrumuturi de la BEI. Acest program încă se află în proces de punere în aplicare. Contribuția UE a fost redusă de la 50 la 40 milioane euro în 2006 pentru ca dimensiunea programului să fie proporțională cu potențialele proiecte.

4. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Funcția de monitorizare și evaluare are ca scop în primul rând să monitorizeze și să evalueze ajutorul financiar pentru țările beneficiare în îndeplinirea obiectivelor de preaderare, prin

evaluarea punerii în aplicare a programului și prin delimitarea experiențelor acumulate. În al doilea rând, ea își asumă funcția de răspundere în ceea ce privește valoarea și folosirea fondurilor de preaderare. Un al treilea obiectiv este sprijinirea dezvoltării capacității locale de monitorizare și evaluare în țările beneficiare, ca un mijloc de a întări capacitatea acestora de a gestiona și controla ajutorul de preaderare.

4.1. Evaluarea *ex ante*

În 2006, a fost finalizată o evaluare *ex-ante* a IPA pe baza MIPD. Constatările și recomandările acestui exercițiu au contribuit la deciziile și rezultatele Grupului de ajutor pentru calitate (QSG) și la revizuirea ulterioară a orientărilor/documentelor MIPD.

4.2. Monitorizarea și evaluarea interimară

În 2006, programul de evaluare interimară în România, Bulgaria și Turcia a generat 32 de rapoarte individuale de evaluare de țară, sectoriale, ad-hoc sau tematice care cuprind măsurile programului Phare sau ale altor instrumente financiare de preaderare.

Pe ansamblu, raporturile evaluării interimare privind asistența financiară pe 2006 au arătat faptul că punerea în practică de către Bulgaria, România și Turcia a asistenței de preaderare a fost destul de incoerentă și a prezentat discrepanțe mari. Rezultatele evaluării interimare specifice pentru cele trei țări sunt descrise în partea II.3.1.

4.3. Evaluarea *ex post*

În 2006, a fost finalizată o evaluare *ex post* majoră a programelor naționale cuprinse în programul Phare, a programelor multi-țări și a verificărilor tematice. Rezultatele exercițiului de evaluare *ex-post* includ opt rapoarte multi-țări, zece rapoarte de evaluare de țară, șapte rapoarte de evaluare tematică și raportul de evaluare consolidată. Rezultatele acestui exercițiu vor contribui la luarea de decizii privind asistența actuală de preaderare și asistența pentru Balcanii de Vest. Principalele constatări și concluzii ale acestei evaluări *ex post* se găsesc în partea II.3.2.

5. ALTE ACTIVITĂȚI

Serviciile Comisiei au întreprins o serie de alte activități pentru a îmbunătăți calitatea programelor pentru anul 2006, precum și pentru a sprijini dezvoltarea capacității de evaluare și monitorizare locală. Acțiunile specifice sunt descrise în partea II.3 din anexă.